

Стирають пам'ятв пр історію. Скільки об'єктв культурної спадщини зруйновані у Маріуполі

Ганна Железняк

Олександра Папіна

Поліна Мірер

23 жовтня 2022, 15:02

Пам'ятник "Жертвам Голодомору 1932-1933 р. та політичних репресій" у Маріуполі в 2021 році. Фото: Юлія Слабінська /Суспільне Донбас

В Маріуполі внаслідок обстрілів РФ та дій незаконної окупаційної влади зруйновані та пошкоджені щонайменше 15 об'єктів культурної спадщини. Точні цифри встановити зараз неможливо.

Про це Суспільному повідомила начальниця управління культури Донецької ОДА Вікторія Точена.

З п'ятнадцяти втрачених об'єктів культурної спадщини: дев'ять історичних об'єктів, п'ять архітектурних пам'яток, один об'єкт монументального мистецтва.

За словами Точеної, дані про пошкодження архітектури чи пам'ятників неповні, їх отримують з різних джерел.

До прикладу, про демонтаж в Маріуполі пам'ятника Жертвам Голодомору 1932-1933 років вона дізналась з повідомлень в інтернеті.

Меморіальну композицію знищили окупанти, повідомив Суспільному радник міського голови Маріуполя Петро Андрющенко.

Окупанти демонтують пам'ятник жертвам Голодомору у Маріуполі. Фото: Telegram-канал Петра Андрущенко.

Який вигляд мав маріупольський пам'ятник жертвам Голодомору

Пам'ятник Жертвам Голодомору 1932 — 1933 р.р. та політичних репресій — офіційна назва маріупольського меморіалу. Він був у сквері на вулиці Університетській.

Пам'ятник створили з ініціативи Маріупольського історико-просвітницького товариства "Меморіал". Виготовляли за кошти мерії та кількох маріупольських підприємств. Відкрили 19 листопада 2004 року — до Дня пам'яті жертв Голодомору.

Пам'ятник "Жертвам Голодомору 1932-1933 р. та політичних репресій" у Маріуполі. Фото: Wikipedia

Архітектори зробили його гранітним, розділеним на дві частини — чорну та червону. Кольори символізували українську землю та безневинно пролиту кров, нагадали задум авторів в управлінні культури Донецької обласної адміністрації. На чорній плиті — три пшеничні колоски, які могли врятувати життя, на червоній — символ репресій — колючий дріт.

Меморіал жертвам Голодомору та репресованим у Маріуполі у 2021 році. Фото: Юлія Слабінська/Суспільне Донбас.

Напис на пам'ятнику: "Жертвам голодомору 1932-1933 рр. та політичних репресій "Не забудемо трагедій минулого, щоб не пережити їх знову".

Національний музей Голодомору-геноциду [оприлюднив](#) заяву після звістки про демонтаж пам'ятника: назвав знищення злочином і закликав правоохоронні органи провести розслідування.

"Сплюндрований російськими загарбниками пам'ятник був матеріальним нагадуванням про смерть десятків тисяч мешканців колишньої Маріупольської округи, які загинули під час Голодомору 1932-1933 рр., а також кільканадцяти тисяч людей, знищених у ході політичних репресій комуністичних часів. Пам'ятник у Маріуполі був тим меморіальним простором, де чимало мешканців Маріуполя та навколишніх районів могли вклонитися пам'яті своїх рідних, знищених тоталітарним режимом", — йдеться в заяві.

Російські пропагандисти повідомили, що гранітні частини будуть розбиті й використані як будівельний матеріал, написали в Національному музеї Голодомору. Крім того, знищений окупантами пам'ятник пропагандисти називали "символом політичного дезінформування населення" та "нав'язування ідеї геноциду та Голодомору".

Пам'ятник жертвам Голодомору 1932-1933 рр. та політичних репресій. Фото: Wikipedia

"Заперечення Голодомору вже тривалий час є суттєвою складовою історичної політики сучасної Росії. Зумисне замовчування та спотворення історії Голодомору виконує роль одного з інструментів інформаційної війни, яку Російська Федерація веде проти України", — наголосили в заяві музею.

Руйнування пам'ятника Жертвам Голодомору та політичних репресій у Маріуполі — частина цілеспрямованих дій, підкреслили у заяві. У квітні окупанти знищили у Маріуполі пам'ятник одному із засновників міста — митрополиту Ігнатію, а в травні — пам'ятник гетьману Сагайдачному у селищі Мангуш.

"Російські загарбники навіть не намагаються приховати того, що вони мають намір знищити українців як націю. Стирання пам'яті про історію України, про мільйони людей, які стали жертвами організованого Кремлем геноциду, є елементами нового геноцидного плану. Заперечення Російською Федерацією Голодомору є запереченням права України на власну історію, а отже, й погано прихованою формою відмови українцям у праві на незалежне державне та національне існування", — заявили у музеї.

Що відомо

Російські війська зруйнували Маріуполь Донецької області. Спочатку під час боїв, що точились за місто від початку повномасштабного вторгнення, потім — під час окупації.

В квітні мер Вадим Бойченко [повідомив](#), що інфраструктура міста внаслідок боїв пошкоджена на 90%. Російські бомби зруйнували маріупольський драмтеатр та філармонію.

Під час бойових дій російські війська [знищили](#) в Маріуполі мозаїки Алли Горської та Віктора Зарецького.

В серпні окупаційна незаконна влада міста [демонтувала](#) Меморіал пам'яті загиблих маріупольців, які захищали Україну.